

برشمرده و گفت: «در مقابل این اشغال و جنایت، مردم منطقه به مقاومت روی آورده‌اند.»
 قالیباف با بیان اینکه اظهارات شب گذشته رئیس جمهور آمریکا نشان داد که او در توهم به سر می‌برد، یادآور شد: «به او توصیه می‌کنیم که چشمان خود را باز کند و این واقعیت روشن را ببیند که جایگاه مقاومت در قلوب مردم است. در باور مردم به مقاومت همین بس که مقاومت فلسطین در آخرین نظرسنجی از مردم غزه و کرانه باختری، پس از یک سال و نیم بمباران، با فاصله‌ای زیاد همچنان محبوبیت حداکثری دارد.»

رئیس مجلس ادامه داد: «رئیس جمهور آمریکا بجای اینکه نگران وضعیت داخلی ایران باشد به فکر این باشد که رکورددار بیشترین کاهش محبوبیت یک رئیس جمهور در آمریکا شده است. مردم ایران نقش رژیم آمریکا در کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، حمایت آمریکا از صدام بعثی در ۸سال حمله به ایران، هدف قراردادن هواپیمای مسافربری بر فراز خلیج فارس، ترور سردار ملی ایران (شهید سلیمانی) در مبارزه با تروریسم داعش و ده‌ها جنایت دیگر را فراموش نخواهد کرد.»

▼ آمریکا جلوی پیشرفت ایران را گرفت

سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه در حاشیه جلسه چهارشنبه هیئت دولت در جمع خبرنگاران به این اظهارات پاسخ داد. او گفت: «اظهارات رئیس جمهور آمریکا را دیشب شنیدم، متأسفانه یک دیدگاه فریبکارانه بیان شد. این آمریکا بوده که از طریق تحریم‌های خودش در طول چهل و چند سال گذشته و با فشارهای خودش و با تهدیدات نظامی و غیرنظامی جلوی پیشرفت ملت ایران را گرفته است؛ آن کسی که عامل مشکلات اقتصادی هست آمریکا و سیاست‌های استکباری است که بر مردم ایران تحمیل کرده است. اینکه آمریکا تهدیدهای اسرائیل و تمامی جنایات اسرائیل در منطقه را نادیده می‌گیرد و می‌خواهد ایران را به عنوان تهدید معرفی بکند؛ یک فریبکاری محض هست و عوض کردن جای تهدیدات هست، چه کسی ۶۰ هزار تن انسان را در غزه کشته؟ چه کسی این همه تخریب به بار آورده، چه کسی به مناطق پیرامونی فلسطین حمله کرده؟ همه این‌ها نادیده گرفته می‌شود.» او ادامه داد: «سفر من به قطر و عربستان در راستای مذاکرات ایران و آمریکا بود. کشورهای منطقه را به طور مرتب در جریان مذاکرات قرار می‌دهیم. بسیار علاقه‌مندیم یک تفاهم منطقه‌ای صورت گیرد.»

▼ واکنش‌ها در فضای مجازی

صحبت‌های ترامپ در ریاض، بر خلاف هفته گذشته که گفته شده بود قصد دارد نام خلیج فارس را به‌زعم خود تغییر دهد، واکنش یکپارچه‌ای ایجاد نکرد. در فضای توئیتر فارسی، کاربران چند دسته شدند. بخشی از آن‌ها با انتشار تصویری از پیشرفت‌های ایران در برخی بخش‌ها، نسبت به این موضوع واکنش نشان دادند. برخی دیگر، تصاویری از ساختمان‌های منطقه اتوبان مدرس و بلوار آفریقا مناطق دیگر تهران را منتشر کردند که پاسخی به صحبت‌های ترامپ بود. عده‌ای از کاربران شناخته شده مسعود پزشکیان را مورد انتقاد قرار دادند که با قطعی برق «ایرو ایران را برده است.»

▼ باید به توافق جامع با آمریکا فکر کنیم

قاسم محبعلی، مدیرکل پیشین خاورمیانه در وزارت امور خارجه در تحلیل اظهارات ترامپ در این سفر، به هم‌مپن گفت: در مجموع می‌توان گفت صحبت‌های ترامپ در ریاض، به نسبت صحبت‌های قبلی او که دوگانه توافقی یا بمباران را مطرح می‌کرد، نرم‌تر بود اما بحث‌هایش را از جهاتی دیگر توسعه داد. به نظر می‌رسد که این بار آمریکا فقط توافق هسته‌ای را مدنظر ندارد و دنبال توافقی جامع است که البته از قبل هم قابل پیش‌بینی بود. بخشی از صحبت‌هایش هم برای تحقیر حکومت در ایران بود که وضعیت اقتصادی عربستان و کشورهای شورای همکاری خلیج فارس را با وضعیت ایران مقایسه کرد. این‌ها مسائلی قابل بحث است که نمی‌دانم مسئولین ما چگونه‌می‌خواهند به آن پاسخ دهند. تحولات در خاورمیانه تغییر کرده است. بحث مسئله سوریه و تغییراتی که آنجا به وجود آمد نیز هست. موضوع برقراری ارتباط میان سوریه و اسرائیل به میان آمده و بحث احتمال پیوستن عربستان به پیمان ابراهیم نیز

مطرح می‌شود. تمام این‌ها مسائلی هستند که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم بر امنیت ملی ما تاثیر می‌گذارد.»

محبعلی درباره اینکه آیا طرح مسائل منطقه‌ای مانعی بر سر مذاکرات ایران و آمریکا ایجاد می‌کند؟ اظهار داشت: «آمریکایی‌ها قبلاً هم گفته‌اند که پس از مسئله هسته‌ای می‌خواهند درباره مسائل دیگر با ایران گفت‌وگو کنند. عربستان و کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس نیز از آن‌ها می‌خواهند که بحث توافق هسته‌ای فقط منحصر به بحث هسته‌ای نباشد و شامل موشکی و سیاست خاورمیانه‌ای ایران هم بشود. اسرائیلی‌ها هم همین را می‌خواهند. احتمالاً این بار جمهوری اسلامی باید به توافق جامع فکر کند. چراکه توافق جامع به نفع ایران نیز هست. توافق هسته‌ای ممکن است رخ دهد و تحریم‌های هسته‌ای را بردارند. اما تحریم‌های ایران که فقط هسته‌ای نیست. تحریم‌های ایران -چه تحریم‌های کنگره و چه تحریم‌های دولت آمریکا- موضوعات مختلفی از موشکی، تروریسم و حقوق بشر را در بر می‌گیرد که هسته‌ای بخشی از آن است. تمام این تحریم‌ها به هم پیوسته هستند. تحریم هسته‌ای برداشته شود، تحریم‌های مربوط به حمایت از حزب‌الله و انصارالله سر جای خود هستند. در عمل، بارف تحریم‌های هسته‌ای اتفاق ویژه‌ای رخ نمی‌دهد. این بار باید به حل فصل کلی مسائل با آمریکا فکر کرد. بعید می‌دانم حل و فصل جزئی و موردی مسائل با آمریکا به‌درد بخورد. باید به مذاکره جامع و یک معاهده با آمریکا برسیم که مسائل ایران را یک‌باره حل کند.»

▼ احتمال طراحی فشار همه‌جانبه

رحمن قهرمانپور، تحلیلگر ارشد سیاست خارجی نیز درباره صحبت‌های ترامپ و مخاطب قرار دادن مردم در جریان آن سخنانی به هم‌مپن گفت: «آنچه در ریاض رخ داد به نظر من غیرمنتظره بود. چراکه معمولاً رؤسای جمهور آمریکا حداقل از زمان اوباما به این سو، اینقدر صریح درباره مسائل داخلی ایران صحبت و موضع‌گیری نمی‌کردند. معمولاً احتیاط می‌کردند. اما می‌توان آنچه ترامپ گفت را در چارچوب همان دیپلماسی اجبار و فشاری که بر ایران می‌آورد، تحلیل کرد. یعنی کنار فشار اقتصادی و تهدیدات نظامی، فشار سیاسی از این جنس را نیز آغاز کردند. او گفت عربستان صحرا را سرسبز و ایران سرزمین خود را بیابان کرده است و با لحنی خیلی عامیانه، به نوعی مردم ایران را خطاب قرار داد. در حالی که قبلاً بیشتر حکومت را مخاطب قرار می‌داد که فلان کار را باید بکنیم و فلان کار را نباید بکنیم. کمی محتاطانه می‌شود گفت که اگر این روند ادامه پیدا کند، احتمالاً بر اساس آنچه اندیشکده‌های دست راستی آمریکا نوشته بودند، نوعی فشار همه‌جانبه در دستور کار آن‌ها قرار گرفته است.»

او درباره محوریت داشتن مسئله منطقه در صحبت‌های ترامپ نیز اظهار داشت: «ترامپ همواره به این متهم بود که طرح مشخص و روشنی برای منطقه خاورمیانه ندارد یا اینکه طرح‌های او قابل پیاده‌سازی نیست. به نظرهم صحبت‌های او به خصوص در عربستان این پیام را می‌داد که می‌خواهد بگوید طرح روشنی برای منطقه دارد که محوریتش بحث توسعه اقتصادی به‌خصوص در حوزه فناوری، با تکیه بر سه کشور عربستان، امارات و قطر است. نکته بعدی اینکه کشورهای منطقه بر خلاف دوران مذاکرات برجام، خیلی مخالف توافق نیستند یا حتی اگر خیلی هم موافق نباشند، مخالف هم نیستند. بنابراین، صحبت کردن ترامپ درباره منطقه و اینکه سهم کمتری را به بحث هسته‌ای اختصاص داد، شاید به این خاطر بود که خیلی روی این مسائل اختلافی مانور ندهد و سعی کرد از این مسئله عبور کند.»

قهرمانپور درباره ادعاهای ترامپ راجع به سیاست‌های منطقه‌ای ایران و پررنگ بودن آن در اظهاراتش گفت: «این را هم باید ذیل همان دیپلماسی اجبار تعریف کنیم. یعنی ترامپ بعضی مفاهیم را کنار هم می‌چیند که در نهایت به هدف خود برسد. مثلاً می‌گوید ایران این کارها را می‌کند، از فلان گروه‌ها حمایت می‌کند و یک تهدید است، پس نباید سلاح هسته‌ای داشته باشد. یعنی آن فشاری که می‌خواهد بیاورد را از این مسیر توجیه می‌کند که بگوید من در حال مهار کردن تهدیدهای ایران هستم. چنین مسئله‌ای برای او کاربرد دارد چراکه برای اسرائیل و کشورهای عربی منطقه به‌خصوص عربستان بسیار مهم است.»

▼ اشرار به جنگ جاری در اوکراین تصریح کرد: «درباره اوکراین و روسیه نیز صحبت کردیم.»

ترامپ با اشاره به امضای توافقی بین واشنگتن و دوحه برای خریداری ۱۶۰ فروند هواپیمای بوئینگ افزود: «بوئینگ بزرگترین سفارش خود در تاریخش را تحویل گرفت. توافق خطوط هوایی قطر با بوئینگ به بیش از ۲۰۰ میلیارد دلار می‌رسد.» رئیس جمهور آمریکا افزود: «درباره موضوعات بسیاری صحبت کردیم، او همچنین از «کمک‌های قطر در موضوع ایران» قدردانی کرد.

ترامپ در ادامه گفت: «ارتش آمریکا در بهترین جایگاه خود قرار دارد. قطر یکی از دوستان آمریکا است.» او همچنین بخاطر دوستی خود با امیر قطر، از او قدردانی کرد. ترامپ در ادامه گفت: «خاورمیانه موضوع اصلی جهان شده است. خوشحالم که روابط و اتحاد تازه‌ای در حال شکل‌گیری است.» او در آخر گفت: «تا آخر راه در کنار قطر خواهیم بود.»

▼ اطلاع به اسرائیل برای لغو تحریم‌های سوریه

ترامپ در هواپیما در مسیر سفر به قطر درباره احمد الشرع رئیس جمهور دولت موقت سوریه که با او در ریاض ملاقات کرده بود، گفت: «رئیس جمهور سوریه عالی است و شانس خوبی دارد و ما به اسرائیل اطلاع دادیم که تحریم‌های سوریه را لغو خواهیم کرد.» او درباره گروه‌گان‌های اسرائیلی در نوار غزه نیز اظهار داشت: «اسرائیل مدت زیادی است که در جنگ است و بدون تلاش‌های ما، گروه‌گان‌های غزه زنده نبودند. ما توانستیم «عیدان الکساندر» را آزاد کنیم و به تلاش برای آزادی بقیه گروه‌گان‌ها ادامه خواهیم داد.» رئیس جمهور آمریکا به مذاکرات غیرمستقیم میان کشورش و ایران هم اشاره و تهدید کرد: «امیدواریم که ایران تصمیم درستی بگیرد و اگر نتوانیم به توافقی دست یابیم، اوضاع خوب نخواهد بود.»

جواد علیزاده

عراقچی: غنی‌سازی در داخل، قابل معامله نیست

اون که البته. انشاء الله جیب‌های ما هم غنی بشن

ادامه از صفحه اول

(فرماندهی کل) و محدود کردن فعالیت آنان در خاک سوریه را آغاز کرده است. مقابله با فعالیت حزب الله در مناطق مرزی و جلوگیری از هر گونه نفوذ مجدد جمهوری اسلامی هم بخش دیگری از اقدامات دولت شرع بوده است. با این همه، تغییر در نگاه ایدئولوژیک هیئت تحریرالشام و به‌خصوص اخراج جنگجویان جهادی خارجی از سوریه کار راحتی به نظر نمی‌رسد. در این میان نتانیاهو هم به قصد عقیم کردن این معامله ممکن است دست به بحران آفرینی بزند و ادامه کار را برای همه اطراف معامله مشکل سازد.

هدف نتانیاهو نفوذ نظامی و امنیتی فزاینده در استان‌های جنوبی و شرقی سوریه با هدف تثبیت مناطق اشغالی در منطقه حائل و جبل الشیخ و پیشگیری از ثبات دولت احمدالشرع است. این موضوع کشورهای عرب و ترکیه را به شدت نگران کرده است. به عبارت دیگر، ترکیه و کشورهای عرب از بی‌ثبات‌سازی سوریه عمیقاً نگرانند و آن را خلاف منافع و امنیت خود می‌دانند. از همین رو، رجب طیب اردوغان، رئیس جمهور ترکیه و محمد بن سلمان ولیعهد عربستان در اقدامی مشترک از ترامپ خواستند که با لغو تحریم اقتصادی دولت حاکم بر سوریه و دیدار با احمد الشرع به این وضعیت پایان دهد.

ترامپ درخواست اردوغان و بن‌سلمان را پذیرفت و هر دو خواسته آنان را اجابت کرد، اما او این اقدام را در جهت تضعیف و منزوی‌سازی اسرائیل انجام داد؛ هرچند که به زیان شخص نتانیاهو و دولت ائتلافی‌اش تمام می‌شود. طبق بیانیه کاخ سفید، ترامپ از احمد الشرع خواسته است که به «پیمان ابراهیم» بپیوندد. پاسخ شرع به این درخواست افشا نشده است، اما اگر او طبق اظهارات علنی خود در ماه‌های اخیر، هنوز شرایط را برای چنین کاری مناسب نمی‌داند اما به طور حتم با تأمین امنیت اسرائیل و ایجاد کانالی برای گفت‌وگو و مذاکره در این باره موافقت کرده است.

بدون دریافت چنین قول و تضمینی، لغو تمام تحریم‌های سوریه و دیدار با احمدالشرع از سوی ترامپ امری غیرممکن بود. به نظر می‌رسد اردوغان و بن‌سلمان همانطور که ترامپ را برای لغو تحریم سوریه و دیدار با حاکم آن متقاعد کرده‌اند، از طرف دیگر احمد الشرع را هم برای پذیرش شروط ترامپ متنبه ساخته‌اند. «تهدید امنیت اسرائیل از جانب خاک سوریه» آنطور که مقام‌های اسرائیلی ادعا دارند، موضوعی دامنه‌دار است و بنابراین، تعهد شرع به رفع آن، اقدامات بسیاری را تا حد دگرگونی ماهوی هیئت تحریرالشام طلب می‌کند. ایدئولوژی اسلامگرایانه هیئت تحریرالشام، حضور جهادی‌های خارجی در صفوف نظامی آنها، فعالیت گروه‌های فلسطینی و لبنانی در خاک سوریه تنها بخشی از مؤلفه‌هایی است که اسرائیل آنها را علیه خود تهدیدآمیز تلقی می‌کند.

دولت جدید سوریه ظاهراً به قصد حرکت در همین جهت، از چند هفته پیش، بازداشت رهبران برخی از گروه‌های فلسطینی به‌خصوص جهاد اسلامی و جبهه خلق برای آزادی فلسطین

نتانیاهو اما در صحنه سیاست اسرائیل موقعیت بسیار شکننده‌ای پیدا کرده است. حرف و حدیث‌های رسانه‌ای مربوط به فاصله گرفتن ترامپ از او نیز فضای روانی را به زبانش رقم زده است. در حقیقت، ادامه حیات دولت ائتلافی او به دلیل اصرار دو حزب مذهبی شاس و یهودیت توراتی بر معافیت طلاب مدارس تلمودی از خدمت سربازی به مخاطره افتاده است و به احتمال زیاد او راهی جز انحلال کنست و برگزاری انتخابات زودهنگام پارلمانی پیش روندار. ظاهراً دولت ترامپ و متحدان او به‌خصوص کشورهای عرب حوزه جنوبی خلیج فارس به شرایط پس از نتانیاهو چشم دوخته‌اند تا تحولی معنادار در خاورمیانه را سامان دهند. این تحول با تشکیل دولت تازه‌ای در اسرائیل که با ارائه چشم‌اندازی از یک راه‌حل سیاسی برای مسئله فلسطین و تکمیل دایره «پیمان ابراهیم» همراه خواهد بود، رقم می‌خورد. ترامپ و متحدانش خواستار ورود سوریه به این روند هستند و حاکم سوریه هم ظاهراً بنای همراهی دارد.